

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jacobi Sadoleti Card. Et Episcopi Carpentoractensis Viri
Disertissimi, Opera quæ exstant omnia**

Sadoleto, Jacopo

[Francofurti], 1607

X. Iacob. Sadolet. Episc. Carpent. Lazaro Bonamico S.P.D.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69244](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69244)

quam inferiores: aquarum quidem abundantia, & vbertate pomorum etiam superiores esse: Habes statum nostrum. Tu de tuo vt nos facias certiores, idque crebrius, magnopere a te peto. Nihil est enim mihi iucundius, quam & sepe de te audire, & loqui. Bembum, Nigrum, Michaelem, Teupulum, ceterosque quos tute nostri esse amantes nostri, iube meis verbis saluere quam plurimum. Et tu salue ac vale mi charissime & optatissime Lazare: nosque amare perscruera tui proflus cupidissimos. Carpentoracii, pridie Calend. Nouemb. M.D. XXVIII.

X.

IACOB. SADOLET. EPISC. CARPENT.

Lazaro Bonamico S. P. D.

Cum iam diu ignorarem quibus in locis esses, propterea quod recordabar, te postremis literis tuis, ad me nescio quid de tua quadam peregrinandi voluntate scripsisse: neque hi, qui sine ad me literas dederant, vllam tui omnino mentionem fecerant, accepi literas tuas, ex quibus te apud tuos esse, & memoriam nostri pristina cum beneuolentia conseruare cognoui. Quae quidem mihi iucunda cognita fuerunt, sed illo nihil mihi iucundius, quod intelligo te ita gerere, atque augere rem literariam, vt tua eximia virtus atque doctrina, & tibi maxima laudi, & plurimis vtilitati emolumentoque sit. Etenim quid est (quae) praclarior, quam videre florem collecta ex omni Italia iuuentutis, incumbere ad optimas atque honestissimas artes: atque ad illud summum perfectumque contendere, in quo hominis virtus sita sit? Quod quidem facit, vt diis simillimi esse videamur, & te doctore magistroque contingere, vt qui tuam eruditionem, ingenium, probitatemque cognoscimus, facile coniectura prospicere iam possimus, quantum de noua sobole doctorum bonorumque virorum sperandum nobis sit: quae maximè his literis, & his studiis potest frequentari. De qua re tibi hoc etiam scribo accuratius, quod vilis sum aspicere in literis tuis haesitationem quandam tuam, tibi ne in ea sententia permanendum, nec ne sit. Quae me certè haesitatio molestia afficeret, si putarem tibi, aut per tuum, aut per aliorum consilium, vt ab isto munere desisteres, licitum esse. Sed cum neque videam causam, cur te tam praclarum institutum, non dicam poenitere, sed non summo opere cupidum esse oporteat, & nihil sit quod agere melius possis: non est cogitandum tibi, quid in eo laboris insit, sed quantum reliquis commodi: cum praesertim munus nullum hominis magis sit proprium, quam sua bona communicare cum ceteris, plurimumque vtilitatis & commodi ex se in alios profectum velle. Cuius generis

generis cum maxima tibi facultas & à natura, & ab industria tua
 non debes profectò desistere, nec defatigari, quoad plu-
 ras per te Lazari Latinae & linguae & sapientiae sublatae sint. At-
 que ego qui te haec adhortor, & monco, non equidem consu-
 lo mihi: spes enim mihi esset maior fruendi aliquando te ipso,
 necnonque vivendi, si ista cura vacares: sed habeo fructus pu-
 blicarationem. Quanquam scribit ad me Niger, constitutum si-
 bi recum esse huc profecti, duosque menses mecum ponere.
 Quod utinam videam illum diem, quo vos complectar ambos,
 alioquin utique expleat conspectu atque congressu duorum
 mihi amicissimorum & coniunctissimorum hominum: quos ego
 non minus diligo, magniq; facio, quam ab iis sentio me & ma-
 gnificari, & diligi. Sed de his haecenus, non enim animus meus er-
 ga vos longa oratione mihi explicandus est, quando cum vos de
 vestro expendere sat potestis. De consuetudine & coniecta Poli
 nostri tantum capere voluptatis, quantum scribis, & minimè
 miror, & tuum de illo iudicium vehementissimè probo. Quid
 enim esse potest homine illo humanius, eruditius, sanctius? Eum
 ego cum hac iter haberet, paucis illis horis vix degustare qui-
 scum potui: sed tantas tamen ab illo omnium ornamentorum
 divitias tum mihi perspexisse visus sum, ut postea illum non a-
 more modo, sed insigni quadam observantia semper sim profe-
 ctus. Nam cum illa mihi amabilia in eo sunt cognita, inge-
 nium, probitas, literae, in quibus ille non mediocriter excellit,
 tum ad praeterea admiratione summa dignum (quod ego primùm
 fuisse omnium) quòd cum tanta generis amplitudine & nobili-
 tate, tanta naturae bonitas atq; humanitas iuncta sit. Itaq; quan-
 tum fieri me putas, quod à te scriptum est, nomen saepe meum ver-
 sum in sermonibus vestris? Ego verò vobiscum, o amicissimi ho-
 mines, & animo semper & cupiditate illa sum, ut si detur facul-
 tas, vobiscum vivere potissimum velim. Etenim si essemus vi-
 va, Deus immortalis, quantas, & quam varias caperemus sua-
 veritates? quae studiorum coniunctio? quae communicatio volun-
 tatum? qui denique ardor existeret animorum? ut ad illa praecela-
 ra aequae sanctae Philosophiae adyta copulati introiremus: in quo
 Paulus nobis non iniucundus esset comes: qui si aberat autem il-
 le à me cum haec scriberem, sed quod verè testificari de eo pos-
 sum) vtrumque vestrum mirabiliter observat, & diligit. Sed
 eorum optare nobis ista licet, sperare fortassis non ita licet:
 retineamus incolentem benevolentiam mutua, stimulum au-
 tem & sollicitudinem animi deponamus: quodq; est dignum iis
 maxime quae profitemur studiis, fidem amicitiae etiam absentes
 colamus. Sed de his quoque satis Hortensium, de quo iustas,
 absolere adhuc non potui: sui enim maximis occupationibus
 impe-

impeditus, & id ipsum diu. Reuleram me autem ad eam cognitionem atq; curam, vt conficerem: sed iam calores me obrunt. Enitar tamen vt & fidei in eo meæ, & vestræ expectationi satisfiat. Partem eam literarum tuarum, qua te de literarum ministerio excusas, non duco dignam responsione, ne tuæ integritati & constantiæ videar diffidere, qua nihil est apud me certius, nec exploratius. Vale, & summis viris Bembo, Polo, cæterisque quos me amari scis, plurimam meis verbis salutem dic. Carpentorati, Nonis Iunij, M. D. XXXIV.

XI.

LAZARVS BONAMICVS IACOBO Sadoletto Episcopo Carp. S. P. D.

I AM penè constitueram leuare me hoc impedimento verius, quam onere, in quo biennium fui: cum tuæ literæ perlatae ad me sunt, quæ summa quidem sententiarum grauitate, verborumque copia, admista incredibili quadam suauitate ingenij, excellentisque bonitatis tuæ, (quid autem dicam de beneuolentia, quæ nusquam tam efficax, tamque perspicua, quam erga vos) vehementer ab hac ratione me reuocabant. Sed erat in his nihil quo cuperem mutare sententiam, quanquam omnia prudentissimè & amicissimè scripta non ignorabam. Nam quod videbam suspicari, me id velle, aut leuandi, aut fugiendi laboris causa: hoc tibi persuade, nihil tam alienum à me. Contra verò, hoc mihi semper animo infedisse: Homini turpissimum esse, labore frangi, indutriae debilitati, qui cæteris vsui ad virtutem esse, aut ipsè magnam consequi præstantissimarum rerum cognitionem possit. Quæ ex causa cum nobis à publico negotio in otio esse licet, tum maxime in studiis bonarum artium toto animo versamur, multoque plus laboris toleramus. Cognosce igitur, & iudica, quam falsa fuerit suspicio de me. Tu putas me Patavinæ conditioni renunciare velle, laborem vt vitæ: ego me cupere id scio vt plus laboris impendam. Nam quod proponis communem utilitatem, eam nunquam deferendam existimaui. Sed cum maiora onera in re literaria nonnulli ex amicis me sustinere posse crederent, id consilij dabant, vt leuiora relinquerem, maiora amplexarer: idque boni viri esse docebant, atque ipsum mihi me diffidentem impellebant, vt non viuentium solum, sed etiam posteritatis memoriam consulere: quam rem in hoc publico impedimento nihil erat cur quispiam operaret. Video & tibi & his idem placere, vt utilitatibus hominum inuigilem, idque mihi persuasissimum est. Sed imbecillitas ingenij venit in dubium. Alteram utilitatem multò maiorem esse animaduerto: ad utrâ minus inceptus sum.